

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION EXTRAORDINAIRE DE 2019

3 OCTOBRE 2019

Proposition de déclaration de révision de l'article 89 de la Constitution en vue d'y ajouter un alinéa désignant les membres de la Famille royale auxquels une dotation peut être accordée

(Déposée par M. Bert Anciaux)

DÉVELOPPEMENTS

Le 20 novembre 2008, l'assemblée plénière du Sénat a constitué, sur proposition du Bureau, un groupe de travail intitulé «Dotations à des membres de la Famille royale».

Ce groupe, qui comptait dix membres effectifs (tous membres du Bureau), huit suppléants, était présidé par M. Armand De Decker, président du Sénat, et avait pour mission de faire rapport au Bureau de l'Assemblée.

Avant d'entamer la discussion sur le fond, le groupe de travail a d'abord procédé à l'audition de six experts: quatre Belges, un Néerlandais et un Espagnol.

Le groupe s'est réuni à onze reprises et a adopté une série de recommandations en conclusion de ses travaux. Lors de sa réunion du 2 juillet 2009, le Bureau a adopté les recommandations retenues (doc. Sénat n° 4-1335/1 – 2008/2009) et le Sénat, réuni en séance plénière, en a fait de même le 9 juillet 2009.

Les recommandations contiennent le passage suivant: «Le Sénat demande au gouvernement de prendre les initiatives qui permettront de traduire en termes juridiques les recommandations ci-dessus.» Jusqu'à présent, cette recommandation est restée lettre morte.

BELGISCHE SENAAAT

BUITENGEWONE ZITTING 2019

3 OKTOBER 2019

Voorstel van verklaring tot herziening van artikel 89 van de Grondwet, om een lid toe te voegen dat de leden van de Koninklijke Familie aan wie een dotatie kan verleend worden, bepaalt

(Ingediend door de heer Bert Anciaux)

TOELICHTING

Op 20 november 2008 werd door de plenaire vergadering van de Senaat, op voorstel van het Bureau, een werkgroep «Dotaties aan leden van de Koninklijke Familie» opgericht.

De werkgroep bestond uit tien leden (allen lid van het Bureau), acht plaatsvervangers, werd voorgezeten door de heer Armand De Decker, voorzitter van de Senaat, en had als opdracht verslag uit te brengen bij het Bureau van de Senaat.

Alvorens de bespreking ten gronde aan te vatten werden hoorzittingen gehouden met vier Belgische en twee buitenlandse deskundigen, een Nederlandse en een Spaanse.

De werkgroep heeft elf keer vergaderd en deed tot besluit van haar werkzaamheden een aantal aanbevelingen. Tijdens zijn vergadering van 2 juli 2009 heeft het Bureau de overgenomen aangenomen (stuk Senaat, nr. 4-1335/1 – 2008/2009) en de Senaat heeft ze op 9 juli 2009 in plenaire vergadering aangenomen.

De aanbevelingen bevatten de volgende passus: «De Senaat vraagt de regering initiatieven te nemen zodat de bovengenoemde aanbevelingen in een wettelijke regeling kunnen worden omgezet.» Deze oproep is vooralsnog zonder gevolg gebleven.

La présente proposition de déclaration de révision a pour objet de tenir compte des recommandations du Sénat en permettant l'ajout, à l'article 89 de la Constitution, d'un alinéa désignant les membres de la Famille royale auxquels une dotation peut être accordée.

Les recommandations limitent en effet l'octroi de la dotation annuelle à l'héritier présomptif de la Couronne, au conjoint survivant du Roi, au conjoint survivant de l'héritier présomptif, au Roi qui quitte prématurément ses fonctions et à son conjoint survivant. Si l'on se conformait à ces recommandations, les enfants du Roi autres que l'héritier présomptif de la Couronne ne pourraient donc plus bénéficier d'une dotation. Pour les dotations octroyées à la Princesse Astrid et au Prince Laurent, les recommandations indiquent qu'il y a lieu de tenir compte de la loi du 7 mai 2000, telle que modifiée par la loi du 13 novembre 2001, qui octroie des dotations à titre personnel.

Un alinéa à insérer à l'article 89 de la Constitution pourrait disposer que les dotations à la Famille royale ne pourront dorénavant être accordées qu'à l'héritier présomptif de la Couronne, au conjoint survivant du Roi, au conjoint survivant de l'héritier présomptif, au Roi qui quitte prématurément ses fonctions et à son conjoint survivant. Bien entendu, l'on pourrait également envisager une disposition plus restrictive qui, par exemple, supprimerait également l'octroi de dotations au Roi qui quitte prématurément ses fonctions et à son conjoint survivant. Une disposition transitoire pourrait maintenir des dotations personnelles pour la Princesse Astrid et le Prince Laurent jusqu'à leur décès.

Contrairement à la fixation de la Liste civile (article 89 de la Constitution), l'octroi de dotations aux membres de la Famille royale n'est pas inscrit dans la Constitution. Le législateur fédéral n'a donc aucune obligation constitutionnelle d'octroyer des dotations aux membres de la Famille royale. Lorsque le pouvoir législatif fédéral octroie de telles dotations, il le fait sur la base du principe de la plénitude de ses pouvoirs. En limitant la liste des bénéficiaires dans la Constitution même, le législateur ne pourra plus en ajouter d'autres.

*
* *

Dit voorstel van verklaring tot herziening heeft tot doel tegemoet te komen aan de aanbevelingen van de Senaat, door het mogelijk te maken een lid toe te voegen aan artikel 89 van de Grondwet dat de leden van de Koninklijke Familie aan wie een dotatie kan verleend worden, bepaalt.

De aanbevelingen beperken de toekenning van de jaarlijkse dotatie immers tot de vermoedelijke troonopvolger, de overlevende echtgeno(o)te van de Koning, de overlevende echtgeno(o)te van de vermoedelijke troonopvolger, de Koning die voortijdig zijn functies neerlegt en diens overlevende echtgeno(o)t(e). Indien tegemoet zou gekomen worden aan deze aanbevelingen, zouden de kinderen van de Koning, andere dan de vermoedelijke troonopvolger, dus niet langer van een dotatie kunnen genieten. Voor de dotaties toegekend aan Prinses Astrid en Prins Laurent stellen de aanbevelingen dat rekening moet gehouden worden met de wet van 7 mei 2000, zoals gewijzigd bij de wet van 13 november 2001, die dotaties met een persoonlijk karakter toekent.

Een in artikel 89 van de Grondwet in te voegen lid zou kunnen bepalen dat de dotaties aan de Koninklijke Familie voortaan slechts toegekend kunnen worden aan de vermoedelijke troonopvolger, de overlevende echtgeno(o)te van de Koning, de overlevende echtgeno(o)te van de vermoedelijke troonopvolger, de Koning die voortijdig zijn functies neerlegt en diens overlevende echtgeno(o)t(e). Een meer verre gaande beperking, waarbij bijvoorbeeld ook de Koning die voortijdig zijn functies neerlegt en diens overlevende echtgeno(o)te worden geschrapt, is uiteraard ook denkbaar. Een overgangsbepaling kan bepalen dat dotaties met een persoonlijk karakter voor Prinses Astrid en Prins Laurent blijven bestaan tot hun overlijden.

Anders dan de vaststelling van de Civiele Lijst (artikel 89 van de Grondwet) staat de toekenning van dotaties aan de leden van de Koninklijke Familie niet in de Grondwet ingeschreven. Op de federale wetgever rust bijgevolg geen grondwettelijke verplichting om dotaties aan de leden van de Koninklijke Familie toe te kennen. Wanneer de federale wetgevende macht dergelijke dotaties toekent, doet zij dat op basis van het beginsel van de volheid van bevoegdheid van de wetgevende macht. Door de lijst met begunstigden af te bakenen in de Grondwet, kan de wetgever niet langer andere begunstigden toevoegen.

*
* *

PROPOSITION DE DÉCLARATION

Article unique

Les Chambres déclarent qu'il y a lieu à révision de l'article 89 de la Constitution en vue d'y ajouter un alinéa désignant les membres de la Famille royale auxquels une dotation peut être accordée.

Le 18 juillet 2019.

VOORSTEL VAN VERKLARING

Enig artikel

De Kamers verklaren dat er redenen zijn tot herziening van artikel 89 van de Grondwet, om een lid toe te voegen dat de leden van de Koninklijke Familie aan wie een dotatie kan verleend worden, bepaalt.

18 juli 2019.

Bert ANCIAUX.